

Държавни образователни изисквания за учебно съдържание по Гражданско образование

Степен на образование: Средна
Етап: Гимназиален

Ядра на учебно съдържание	Знания, умения, отношения (в края на XII клас)
Гражданите, политиката, демокрацията	<p>Проследява възникването и развитието на идеята за демокрация. Анализира характеристиките на правовата държава. Познава политическата карта на света, представя основните политически теории и идентифицира политическите модели за управление. Представя промените в съвременна Европа и Балканите и определя мястото на България в тях. Аргументира ролята на България като фактор за регионална стабилност в Югоизточна Европа. Коментира разширяването на Европейския съюз към Югоизточна Европа и оценява възможностите на България за членство.</p>
Гражданите, властта и държавата	<p>Обяснява механизмите на властта: структурата и функциите на държавните и общоевропейските институции. Осъзнава смисъла и значението на разделението на властите и взаимодействието между тях. Обяснява ролята и значението на регионалното устройство на държавата. Разбира същността на местното самоуправление. Познава и може да участва във форми на граждански контрол върху държавните институции. Изказва аргументирани оценки по граждански и политически аспекти на социалния живот.</p>
Националната идентичност и различия в обществото	<p>Разграничава основните социални групи и общности и коментира интересите и проблемите им. Обяснява ролята на езика, религията и традициите за социална обвързаност и различия в обществото. Ориентира се в източниците на противоречия между отделни етнически и религиозни общности. Показва готовност за противодействие срещу насилието и стремеж към разрешаване на конфликтни ситуации. Познава националните идеали, традиции и ценности и определя мястото на България в световната култура.</p>
Граждани, права и отговорности	<p>Проследява развитието на идеята за гражданско общество. Анализира и съпоставя идеите за свободата, човешките права и гражданските права. Демонстрира готовност да защитава своите (и на другите) граждански права и отговорности. Дава оценка на обществени събития от позициите на правата на човека и българското законодателство. Познава международни документи за правата на човека и малцинствата, интерпретира степента на приложението им у нас и представя резултатите в писмена форма.</p>

<p>Гражданите и икономиката</p>	<p>Демонстрира знания за същността на пазарната икономика и нейните механизми, разкрива особеностите им в България. Доказва глобализацията на икономиката и стремежа на България към устойчиво развитие. Анализира и привежда примери за икономическите условия в България и предлага обосновани решения за развитие. Дискутира върху механизмите и инструментите на съвременната икономическа политика на България. Определя мястото си и проектира бъдещето си в икономическите отношения. Аргументира ролята на евроинтеграцията и на Европейския съюз.</p>
<p>България и светът</p>	<p>Познава идеята за “гражданин на света”. Разбира мястото на България в глобалното развитие. Осъзнава значението на глобалните проблеми на човечеството и обсъжда възможните им решения. Обосновава идеята за мира като условие за развитие на цивилизацията.</p>